

Instytut Pamięci Narodowej - Rzeszów

<https://rzeszow.ipn.gov.pl/pl8/aktualnosci/151150,Prezentacja-wystawy-Tu-rodzila-sie-Solidarnosc-rolnikow-Rzeszow-28-wrzesnia-17-p.html>
2021-11-30, 13:32

Prezentacja wystawy „Tu rodziła się »Solidarność« rolników” - Rzeszów, 28 września - 17 października 2021

Wystawa „Tu rodziła się »Solidarność« rolników” do obejrzenia w przestrzeni publicznej Rzeszowa.

Od 28 września do 17 października na placu przed Urzędem Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego, al. Łukasza Ciepłińskiego 4 jest prezentowana Wystawa „Tu rodziła się »Solidarność« rolników” przygotowana przez IPN.

Wystawa ukazuje walkę środowiska chłopskiego z władzą komunistyczną w latach 1980-1981 o rejestrację rolniczych związków zawodowych.

Chłopski opór przeciwko komunistycznym rządom, wyrażający się poparciem dla Polskiego Stronnictwa Ludowego w latach 1945-1947 i sprzeciwem wobec kolektywizacji, w wyniku którego PRL była jedynym państwem w sowieckim bloku, w którym nie udało się przeprowadzić - stanowił istotny, choć głośno niewyrażony - element tradycji polskiej wsi. Wspieranie przez rządy PZPR niewydolnej własności państwowej i „spółdzielczej”, liczne absurdy gospodarcze i administracyjne uderzały w interesy rolników, w rękach których było 80 procent ziemi. Niezadowolenie powiększył jeszcze kryzys gospodarczy drugiej połowy lat 70 - tych XX wieku. W takiej atmosferze narodziły się pierwsze inicjatywy opozycyjne na wsi. Na Lubelszczyźnie, Rzeszowszczyźnie i ziemi grójeckiej utworzono Komitety Samoobrony Ziemi Chłopskiej, powstał też Tymczasowy Komitet Niezależnego Związku Zawodowego Rolników i Ośrodek Myśli Ludowej.

W końcu grudnia 1980 r. rolnicy z Bieszczad rozpoczęli strajk okupacyjny w Ustrzykach Dolnych. Domagali się m.in. rejestracji NSZZ Rolników „Solidarność Wiejska” oraz spełnienia lokalnych postulatów. Mimo pacyfikacji strajków przez milicję był on kontynuowany wspólnie z protestującymi w Rzeszowie. Postulaty obejmowały całokształt życia na wsi

zniszczonego latami komunizmu, a więc swobodnej gospodarki ziemią, odsunięcia PZPR i ZSL od wpływu na decyzje administracyjne, nauki religii i wolności praktyk religijnych, nieutrudniania budowy świątyń, a także odkłamania historii. Poparcia strajkowi udzieliła NSZZ „Solidarność” oraz Kościół katolicki m.in. ks. bp. Ignacy Tokarczuk. Władze zostały zmuszone do rozmów i 19 lutego 1981 r. podpisano porozumienie w Rzeszowie, a 20 lutego w Ustrzykach Dolnych. Porozumienia Rzeszowsko-Ustrzyckie – zwane Konstytucją Polskiej Wsi – stały się dla wsi odpowiednikiem porozumień sierpniowych 1980 r.

Założeniem wystawy przygotowanej przez Instytut Pamięci Narodowej Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu jest ukazanie, że „Solidarność” rolnicza to bohater zbiorowy, odgrywający ważną rolę w zmaganiach o wolną Polskę.